

dne 21. ledna 1927 pro přešupek podvodu podle § 461 tr. zák. do vězení na 5 dní podmíněčně; podle trestních spisů okresního soudu v Prachaticích jsou údaje trestního listku správné, zkušební doba běží do 10. února 1929. Poněvadž čin, pro nějž byl obžalovaný odsouzen rozsudkem okresního soudu v Plánici, byl spáchán před vynesemím rozsudku okresního soudu v Prachaticích, měl okresní soud v Plánici při výměře trestu použití ustanovení § 265 tr. ř., což se však nestalo. Tato chyba měla v zápětí druhou chybu: rozsudek odepírá podmíněný odklad výkonu trestu s odůvodněním, »že obviněný pro týž delikt byl již jednou odsouzen podmíněně a obviněný spáchal týž čin z pohnutek nízkých a nečestných«. Rozsudek sice neuvádí, který to byl rozsudek, jímž byl obviněný již jednou pro týž čin odsouzen podmíněčně, než podle obsahu spisů jde bez pochyby o řečený rozsudek okresního soudu v Prachaticích. Poněvadž čin uvedený v rozsudku okresního soudu v Plánici, byl spáchán před vydáním rozsudku okresního soudu v Prachaticích, jest odůvodnění odepření podmíněného odkladu výkonu trestu právně mylné a mělo býti postupováno podle ustanovení § 6, čís. 4 zákona ze 17. října 1919, čís. 562 sb. z. a n. Bylo proto podle § 33 ve smyslu §§ 292 a 479 tr. ř. uznati, jak se stalo.

Čís. 3370.

Ke skutkové podstatě zločinu podle § 81 tr. zák. nestačí, že vzpírání se pachatelovo (škubání řetízky při poutání) znesnadňuje služební výkon vrchnostenské osoby, nýbrž musí býti použito násilí nejen proti služebnímu výkonu, nýbrž i proti osobě vrchnostenské samé; musí tu býti vědomí a vůle pachatelova dotknouti se skutečně vyvinutým násilím buď přímo neb aspoň nepřímým, přece však s fysickým účinkem vrchnostenské osoby.

Městský strážník jest formálně oprávněn stíhati a zatknouti podezřelou osobu, dopustivší se trestného činu v obvodu, pro nějž je ustanoven, i mimo tento obvod; pokud vyvíňuje podle § 2 e) tr. zák. omyl pachatelův ohledně tohoto oprávnění.

(Rozh. ze dne 16. ledna 1929, Zm II 276/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Olomouci ze dne 2. dubna 1928, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem podle § 81 tr. zák., přešupkem podle § 312 tr. zák. a přečinem podle § 1 zák. ze dne 25. května 1883, čís. 78 ř. zák., pokud čelila proti odsouzení obžalovaného pro zločin veřejného násilí podle § 81 tr. zák., zrušil napadený rozsudek v tomto bodě, následkem toho i ve výroku o trestu a ve výroci s tím souvisejících jako zmatečný a věc vrátil soudu prví stolice, by ji v rozsahu zrušení znova projednal a rozhodl, mino jiné z těchto

d ů v o d ů:

Zmateční stížnosti nelze upřítí oprávněnost, pokud s hlediska důvodu čís. 9 a) § 281 tr. ř. uplatňuje zmatečnost výroku odsuzujícího obžalovaného pro zločin veřejného násilí podle § 81 tr. zák. Skutkový děj, pro nějž byl obžalovaný uznán vinným zločinem veřejného násilí podle § 81 tr. zák., rozpadá se podle rozsudkových zjištění ve dvě dějství: nejprve zastal M-cký městský strážník R. obžalovaného ve Š. v hospodě, prohlásil ho — jsa oděn ve stejnokroj — jménem zákona za zatčena; obžalovaný nechtěl se dáti zatknouti, svědek mu chtěl dáti želízka, obžalovaný ho oběma rukama prudce strčil do prsou, takže strážník zavrával a v tom obžalovaný uprchl, zmařiv takto úřední výkon strážníkův. Druhé dějství nastalo, když strážník obžalovaného pronásledoval a dostihl a přes to, že se obžalovaný bránil a řetízky sem tam škubal, ho posléze spoutal. Při tom, jak se obžalovaný bránil spoutání, utrpěl strážník R. dva škrábance na ruce, jež byly soudním lékařem prohlášeny za lehké zranění. Jen při tomto druhém postupu obžalovaného jest tedy zjištěn výsledek, jenž by byl důvodem pro použití vyšší trestní sazby § 82 tr. zák., kdežto čin obžalovaného, jenž se udál před tím, v hospodě, ždouchnutí strážníka do prsou, byl by sám o sobě trestným jen podle nižší, první sazby tohoto §. Ohledně prvního dějství — ždouchnutí strážníka do prsou — uplatňuje zmateční stížnost, nehledíc k nepřipustnému pokusu doličovati nesprávnost zjištění nalézacího soudu, že obžalovaný neměl zlého úmyslu, jsa přesvědčen, že R. jako městský strážník m-cký nesmí mimo obvod města M. předsevzítí úřední nebo služební výkon. Pokládal ho proto ve Š. jen za úřední povahy prostého, nepřátelsky s ním smýšlejícího občana a mylně měl za to, že se smí brániti proti tomu, když ho strážník chtěl dostat do blízkého m-ckého obvodu, by tu mohl proti němu úředně zakročiti. Tuto výtku chybícího zlého úmyslu, ovšem z důvodu, že pozbyl pro strach a bolest následkem týrání, když ho strážník R. na m-ckém území na útěku dohonil, vůbec smyslů a jen instinktivně se proti týrání bránil, uplatňuje stěžovatel i v příčině druhé části děje. Kromě této výtky činí stěžovatel na tomto místě i výtku další, uplatňovanou důvodem zmatečnosti podle čís. 9 a) § 281 tr. ř., že totiž okolnost, že se obžalovaný, byv strážníkem znovu dostižen, bránil spoutání a škubal rukama sem tam řetízky, při čemž strážníkovi R-ovi způsobil dva lehké škrábance, není činným odporem, aspoň ne činným odporem namířeným nepřímo proti osobě strážníkově, nýbrž že šlo spíše jen o překážky, které obžalovaný kladl svému spoutání, jež však nebyly nikterak namířeny proti strážníkovi. Tato výtku je do jisté míry odůvodněna. I když je zjištěno, že obžalovaný při tom, když rukama a řetízky sem tam škubal, způsobil strážníkovi lehké škrábance na ruce, není tím bezpečně zjištěn základ pro pojímání onoho škubání řetízky za činný odpor proti osobě strážníkově, neboť k poranění mohlo stejně snadno dojít, i když snad obžalovaný takovým škubáním řetízků strážníkovi jen znesnadňoval svoje spoutání. Nestačí totiž ke skutkové podstatě zločinu podle § 81 tr. zák., že vzpírání se pachatelovo znesnadňuje služební výkon vrchnostenské osoby; k dosažení tohoto zákonem vytče-

ného a pachatelem zamýšleného účelu trestného činu musí býti použito násilí nejen proti tomuto služebnímu výkonu, nýbrž i proti osobě vrchnostenské samé a nestačí, že tato po případě musí použítí větší síly a tělesné námahy nebo větší obratnosti, by tento výkon provedla, nýbrž musí býti zjištěny okolnosti, z nichž by vycházelo, že měla býti postižena vrchnostenská osoba na své tělesné nedotknutelnosti fysickým účinkem násilného odporu pachatelova, jenž se teprve tím stává »skutečným násilným vztažením ruky«. Vždyť zlý úmysl k tomuto zločinu vyžadovaný není naplněn již vědomím a vůlí pachatelovou, jež se nesou ke zmaření služebního výkonu vrchnostenské osoby, neboť to jest konečný účel činu, nýbrž musí tu býti i vědomí a vůle pachatelova, vrchnostenské osobě skutečným násilným vztažením ruky se vzepříti, čemuž bez extensivního výkladu těchto zákonem použitých znaků lze jen tak rozuměti, že jest tu vědomí a vůle pachatelova dotknouti se skutečně vyvinutým násilím buď přímo nebo aspoň nepřímou, přece však s fysickým účinkem vrchnostenské osoby. V pouhém šubání řetízky při poutání, jak jest tu zjištěno, nemusí však býti tyto náležitosti skutkové podstaty zločinu podle § 81 tr. zák. naplněny, ačkoliv ovšem vyloučeny nejsou. Zjistiti případné bližší okolnosti čin provázející a jej v onom smyslu vyznačující a usouditi z nich po případě na zlý úmysl obžalovaného v onom smyslu a podle toho i na skutkovou náležitost skutečného násilného vztažení ruky ve smyslu shora vytčeném lze jen na základě nového hlavního přelíčení u soudu prvé stolice, k němuž jest proto případ, týkající se odporu obžalovaného při spoutání, odkázati k novému projednání a rozhodnutí. V příčině této části děje, podmiňující použití vyšší trestní sazby § 82 tr. zák. jest již z tohoto důvodu nutno zrušiti rozsudek prvé stolice.

Je-li však již samo sebou povážlivým, ponechati odsuzující výrok, jež nutno ve příčině jedné části děje zrušiti, v ostatní části děje, celkem jednotného, v platnosti, přistupuje k tomu další závada stížností uplatňovaná ohledně oné první části odporu. Otázkou omylu co do oprávněnosti strážníka R-a, zakročovati proti stěžovateli na území Š-ském nezabývá se totiž napadený rozsudek vůbec. V tom směru byla by tedy na místě výtku neúplnosti rozsudku po rozumu důvodu zmatečnosti podle čís. 5 § 281 tr. ř., který stěžovatel sice číselně neuplatňuje, nicméně svými vývody dosti zřetelně napovídá a jest jen zkoumati, zda je tu formální předpoklad pro uplatnění tohoto důvodu, totiž obhajoba, pokud se týče tvrzení obžalovaného před soudem nalézacím. Z protokolu o hlavním přelíčení, pokud se týče z protokolu obviněného před soudcem vyhledávajícím neplyne sice jasně, že se stěžovatel na svou obhajobu dovolával onoho omylu, avšak podle výpovědi svědka R-a, který při hlavním přelíčení udal totéž, co ve svém protokolu, že obžalovaný F., když ho svědek prohlásil v hospodě, ležící již na Š-ském území, za zatčena, vyskočil s lavice a křičel, že svědek nemá práva zatýkati ho na cizím území, nemůže býti o tom pochyby. Při hlavním přelíčení vyšla tedy tato obhajoba obžalovaného na jevo a bylo se proto zalézacím soudu ji obíratí, pokud ji obžalovaný výslovně neodvolal. Námitka omylu, pokud se týče nedostatku zlého úmyslu není předem bez rozhodné důležitosti. Není sice pochybno, že svědek R. byl tenkrát ve službě jako

městský strážník obce M., v uniformě, když se jal obžalovaného stíhati, a stejně jest připustiti, že svědek R. byl formálně v důsledcích ustanovení §§ 415, 452 a 175 čís. 2, 177 tr. ř. oprávněn stíhati a zatknouti podezřelého obžalovaného, který se dopustil přestupku nedovoleného návratu na území obce M-cké a v dalším i urážky strážce na rozhraní obce Š-ské, kamž z M. unikl, pronásledován strážníkem i mimo obvod města M. Avšak nerozřešenou zůstala otázka, pokud se obžalovaný snad mohl domnívati a domníval, že strážník R. není oprávněn stíhati ho za hranice obce M-cké, tedy mimo území vlastní úřední působnosti strážníka a tam ho zatýkati a pokud lze mu v té příčině přiznati omyl jako omyl skutkový, zlý úmysl vylučující, pokud se týče jako omyl v předpisech jiného oboru práva než zákona trestního (§ 2 písm. e), § 3 tr. zák.). Pro přiznání, pokud se týče posouzení takového omylu postrádá zrušovací soud jakéhokoliv zjištění v důvodech napadeného rozsudku a proto je třeba i z této úvahy rozsudek zrušiti v celém rozsahu odsouzení pro zločin podle § 81 tr. zák. a věc vrátiti soudu první stolice, poněvadž se neobejde bez nového hlavního přeličení (§ 288 poslední věta 3. bodu tr. ř.). Při novém projednání věci bude též míti zření k hájení se obžalovaného, že se bránil jen instinktivně proti týrání se strany strážníka R-a, když ho tento na útěku na území m-ckém zatýkal a že mu i tu chyběl zlý úmysl v § 81 tr. zák. vyžadovaný.

Čís. 3371.

Zákon nevyžaduje, by činnost všech spolupachatelů (loupeže) byla rovnocenná; s hlediska § 192 tr. zák. stačí, že více osob vědomě spolupůsobí za stejným cílem; není třeba, by se každý spolupachatel ve smyslu § 192 tr. zák. osobně dopustil zjevného násilí; stačí je-li skutečnému pachateli v dohodě s ním po boku, věda, že tento s ním jako se svým pomocníkem počítá a že takto aspoň nepřímo přispívá k provedení činu.

Uvedení v trapný stav může býti přivoděno déle trvajícím zlým nakládáním nebo nebezpečným vyhrožováním; jde tu o dvě možnosti, z nichž již každá o sobě může naplniti pojem »trapného stavu«.

»Zlé nakládání« ve smyslu § 195 tr. zák. nemusí býti takové intenzity, by se přímo rovnalo mučení a mělo v zápětí těžké poranění tělesné, aniž musí trvati zvlášť dlouhou dobu, jen když bylo takovým, že buď délkou svého trvání nebo svou silou délku trvání nahrazující, přivodilo u napadeného mocnější pocit bolesti nebo tělesné trýzně (uvedlo ho v trapný stav).

Jde o uplatňování zmatku čís. 12 § 344 tr. ř., nikoliv čís. 11 § 344 tr. ř., dovozuje-li zmateční stížnost, že čin byl neprávem podřaděn § 195 tr. zák., poněvadž napadený nebyl uveden v trapný stav.

Porušení předpisů §§ 318—323 tr. ř. nepřipuštěním otázky tvoří bez ohledu na to, zda návrh v tom směru byl učiněn čili nic, zvláštní důvod zmatečnosti podle § 344 čís. 6 tr. ř. a nelze okolnost tu uplatňovati s hlediska všeobecného důvodu zmatečnosti podle § 344 čís. 5 tr. ř.